

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Андрій МЕЛЬНИК

«_____» _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

на тему: «КОЛОРИСТИКА КВІТНИКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ
ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ»

Виконав (-ла):

Яна ЛЕБІДЬ

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Група:

СПГ 2401М

Науковий керівник

Тетяна МЕЛЬНИК

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Рецензент

Галина ЖАТОВА

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Суми – 2025

АНОТАЦІЯ

Лебідь Яна Костянтинівна. Колористика квітникових композицій громадських просторів. Кваліфікаційна робота освітнього рівня – магістр, на правах рукопису. Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство». Суми, 2025.

Кваліфікаційна робота присвячена теоретичному й прикладному дослідженню ролі кольору у формуванні естетичного та психоемоційного середовища міських ландшафтів. В роботі наведено основні характеристики кольору (відтінок, світлота, насиченість, яскравість, контрастність), охарактеризовано адитивні та субтрактивні моделі та можливості їх застосування у ландшафтному дизайні. Узагальнено теоретичні підходи до побудови кольорових гармоній на основі кольорового кола та моделей Й. Іттена, М. Манселла, сучасних концепцій урбаністичної естетики.

Проведено аналіз сучасних тенденцій квітково-декоративного оформлення громадських просторів у містах України, виявлено поєднання традиційних яскравих національних мотивів із сучасними екологічно орієнтованими підходами, використання природних міксбордерів, мобільних та вертикальних форм озеленення.

Експериментальну частину роботи виконано на прикладі громадських просторів м. Суми (Покровський сквер, площа біля фонтану «Садко», простір біля обласної наукової бібліотеки та ін.). Методика досліджень включала польові обстеження квітників, фіксацію асортименту та структури композицій, фотофіксацію у різні періоди доби й сезони, цифровий аналіз кольору за моделями RGB та HSV, а також візуально-естетичну та психоемоційну оцінку колористичних рішень.

Встановлено, що квітникові композиції громадських просторів м. Суми характеризуються збалансованими природними палітрами з домінуванням зелених тонів, доповнених теплими акцентами червоного, жовтого, рожевого

та пурпурового спектрів і нейтральними стабілізуючими відтінками білого, сірого та сіро-блакитного. Такі поєднання забезпечують гармонійне сприйняття середовища, підвищують естетичну виразність міських просторів та формують позитивний психоемоційний ефект для відвідувачів. На основі результатів досліджень розроблено рекомендації щодо оптимізації колористики квітникових композицій у громадських просторах для підвищення їх візуальної привабливості та комфортності.

Ключові слова: колористика, квітникові композиції, громадські простори, ландшафтний дизайн, кольорові гармонії, психоемоційний стан, м. Суми.

ABSTRACT

Lebid Yana Kostiantynivna. Colouristics of Flowerbed Compositions in Public Spaces. Qualification thesis for the Master's degree, manuscript. Specialty 206 Horticulture. Sumy, 2025.

The qualification thesis is devoted to a theoretical and applied study of the role of colour in shaping the aesthetic and psycho-emotional environment of urban landscapes. The paper presents the main characteristics of colour (hue, lightness, saturation, brightness, contrast), describes additive and subtractive colour models and the possibilities of their application in landscape design. Theoretical approaches to the construction of colour harmonies based on the colour wheel and the models of J. Itten, A. Munsell, as well as modern concepts of urban aesthetics are summarised.

An analysis of current trends in floral and decorative design of public spaces in Ukrainian cities has been carried out. A combination of traditional bright national motifs with modern ecologically oriented approaches, the use of naturalistic mixed borders, mobile and vertical forms of planting design has been revealed.

The experimental part of the thesis was carried out using public spaces in the city of Sumy as case studies (Pokrovskiy Square, the area around the “Sadko” fountain, the space near the Regional Scientific Library, etc.). The research methodology included field surveys of flowerbeds, recording of the assortment and structure of compositions, photographic documentation at different times of day and seasons, digital colour analysis using RGB and HSV models, as well as visual-aesthetic and psycho-emotional assessment of colouristic solutions.

It has been established that flowerbed compositions in the public spaces of Sumy are characterised by balanced natural palettes dominated by green tones, complemented by warm accents of red, yellow, pink and purple spectra and neutral stabilising shades of white, grey and bluish-grey. Such combinations ensure a harmonious perception of the environment, enhance the aesthetic expressiveness of urban spaces and generate a positive psycho-emotional effect for visitors. Based on the research results, recommendations have been developed for optimising the colouristics of flowerbed compositions in public spaces in order to increase their visual attractiveness and comfort.

Keywords: colouristics, flowerbed compositions, public spaces, landscape design, colour harmonies, psycho-emotional state, Sumy.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОЛОРИСТИКИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	10
1.1. Значення кольору у життєдіяльності людини	11
1.2. Психологічні та естетичні закономірності поєднання кольорів у квіткових композиціях	13
1.3. Особливості колористики у квіткових композиціях громадських просторів	16
1.4. Озеленення як складова формування візуально- композиційної та колористичної структури міського середовища	18
РОЗДІЛ 2. УМОВИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ	21
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ	25
3.1. Квітково-декоративне оформлення громадських просторів у містах України	25
3.2. Аналіз квітникових композицій міських громадських просторів м. Суми	34
3.3. Психоемоційний аналіз палітри квітників у громадських просторах м. Суми	40
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

ВСТУП

У сучасному урбаністичному середовищі, де ритм життя часто диктує напруженість і відстороненість, особливої ваги набувають елементи, здатні створювати емоційний комфорт і візуальну гармонію. Квіткові композиції у громадських просторах – це не лише декоративний компонент, а потужний інструмент впливу на психологічний стан мешканців і гостей міста [26].

Колористика таких композицій відіграє ключову роль у формуванні атмосфери простору: теплі тони можуть викликати відчуття затишку й радості, холодні – сприяти спокою та зосередженості, а контрастні поєднання – стимулювати активність і увагу. Через колір квіти здатні транслювати настрій, ідею, навіть соціальне послання, стаючи своєрідними емоційними маркерами міського ландшафту.

З огляду на зростаючу потребу в гуманізації міського простору, дослідження принципів колористики у флористичному дизайні набуває особливої актуальності. Така робота сприяє розвитку естетично та психологічно збалансованих середовищ, що позитивно впливають на добробут громади, формують ідентичність місця та підтримують емоційний зв'язок людини з простором.

Мета дослідження: вивчення елементів озеленення м. Суми створених з використанням квітково-декоративних рослин, також дослідити принципи колористики у створенні квітникових композицій для громадських просторів, виявити їхній вплив на естетичне сприйняття, функціональність та емоційний стан користувачів.

Для досягнення поставленої мети визначені наступні завдання:

- вивчити теоретичні аспекти колористики та їх застосування у ландшафтному дизайні;
- проаналізувати сезонне використання колориту квітникових композицій громадських просторів міста Суми;

– оцінити вплив кольорових композицій на комфорт та взаємодію людей із простором.

Об’єкт дослідження: специфіка створення композицій декоративної рослинності в громадських просторах із залученням красиво-квітучих і декоративно-листяних видів та сортів різноманітних життєвих форм.

Предмет дослідження: аналіз принципів використання кольору в ландшафтному дизайні для створення гармонійного та естетично привабливого середовища.

Методи дослідження: Для виконання поставлених завдань були використані загальнонаукові (аналіз, спостереження, есперимент, узагальнення) та соціальні (візуальні) методи дослідження.

Практичне значення одержаних результатів: дослідження сприяють покращенню естетики громадських просторів через гармонійне поєднання кольорів. Вони можуть бути використанні у міському озелененні для підвищення комфорту та емоційного впливу.

Апробація результатів дослідження проводилася під час наукових семінарів, круглих столів, студентських наукових конференцій (Додаток А).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота має обсяг 51 друковану сторінку. Складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 11 рисунків. Під час написання кваліфікаційної роботи було опрацьовано 30 літературних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОЛОРИСТИКИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)

Колористика квіткових композицій є важливим напрямом сучасного ландшафтного дизайну, що забезпечує гармонізацію громадських просторів, формує візуальну ідентичність міста та впливає на емоційний стан мешканців і відвідувачів. У контексті урбанізованого середовища м. Суми, де спостерігається підвищений рівень техногенного навантаження, інтенсивний рух транспорту та фрагментована структура зелених зон, питання грамотного добору кольорових рішень у квітковому оформленні набуває особливого значення. Візуально збалансовані композиції здатні покращувати психологічний комфорт населення, підсилювати естетичну привабливість територій і підвищувати функціональну якість міських ландшафтів [27].

Колір у квітковому оформленні громадських просторів виконує не лише декоративну, а й комунікативну, орієнтаційну та психоемоційну функції. Правильно підібрані кольорові поєднання сприяють створенню певної атмосфери – спокійної, динамічної, урочистої або інтерактивної – відповідно до призначення локації. Для центральних площ міста Суми доцільно застосовувати контрастні та акцентні композиції, здатні привертати увагу та підкреслювати архітектурний ритм історичного середовища. У скверах та рекреаційних зонах доцільніші монохромні та аналогові палітри, що створюють відчуття гармонії та відпочинку. Уздовж транспортних магістралей рекомендовано використовувати чисті, добре видимі відтінки, які не лише формують естетичну лінію, а й покращують орієнтацію у просторі [28].

Сучасні дослідження в галузі ландшафтно-архітектурної підтверджують, що колір є одним із ключових чинників емоційного сприйняття простору. Теплі кольори активізують та енергізують, тоді як холодні відтінки знижують психологічну напругу, сприяють релаксації. Ці властивості важливо

враховувати при моделюванні композицій у різних типах міських просторів Сум: культурно-історичних, рекреаційних, транзитних, навчальних та меморіальних. Ретельний добір видового складу рослин з урахуванням сезонної зміни кольору (весняне цвітіння, літній аспект, осінні барви) дозволяє забезпечити стійку декоративність протягом усього вегетаційного періоду [23].

Вивчення колористики квіткових композицій у м. Суми є актуальним з огляду на потребу оновлення міських зелених насаджень, популяризацію сучасних підходів до благоустрою та підвищення рівня естетичного комфорту населення. Ця робота спрямована на узагальнення принципів формування кольорових рішень, аналіз існуючих квіткових композицій міста, оцінку їх відповідності функціональному призначенню територій та розроблення рекомендацій щодо удосконалення кольорової структури озеленення.

1.1. Значення кольору у життєдіяльності людини

Колір відіграє важливу роль у житті людини, впливаючи на психофізіологічні процеси, когнітивні реакції, емоційний стан та поведінкові установки. У дизайні громадських просторів колір є одним із засобів формування естетичного й психологічного комфорту, зниження напруги, підвищення інтересу та створення індивідуального образу території [26].

Наукові дослідження підтверджують, що колір викликає реакції, пов'язані з діяльністю нервової та ендокринної систем. За даними С. В. Кравкова, світло й колір здатні активувати нервову систему, підвищувати чутливість органів чуття та змінювати фізіологічні показники, зокрема серцебиття та частоту дихання. Психолог О. М. Леонт'єв зазначав, що «людина сприймає колір не тільки очима, а всією поверхнею тіла», наголошуючи на багатовимірності сенсорного досвіду.

Кольори формують емоційний фон: червоний активізує та підвищує напруження; синій сприяє концентрації та відчуттю спокою; зелений асоціюється зі стабільністю, природністю та рівновагою; жовтий стимулює інтелектуальну активність та створює атмосферу життєрадісності. Й. В. Гете у своїй «Теорії кольору» підкреслював здатність кольору «викликати почуття, пробуджувати емоції та думки», що стало основою для подальших досліджень у сфері кольоротерапії та дизайну середовища [10].

Колір має також символічну та культурну складову. Семіотика кольору вказує на те, що його значення залежить від традицій, світоглядних норм та соціокультурних уявлень. У європейському контексті білий колір асоціюється з чистотою, тоді як чорний – з жалобою; у східних культурах ці смисли можуть бути протилежними. У флористиці колір є носієм емоційного повідомлення: червоний виражає силу і пристрасність, білий – чистоту й спокій, фіолетовий – мудрість і глибину [40].

У громадських просторах колір виконує низку важливих функцій. Він слугує засобом зонування території, дозволяючи візуально відокремити ділянки різного функціонального призначення. Теплі кольори використовують у місцях активного руху та комунікації, холодні – у зонах рекреації та відпочинку. Колір сприяє навігації у просторі, використовуючись як маркер напрямків руху або ключових об'єктів. Яскраві квіткові композиції біля входів, фонтанів чи перехресть виконують роль сигнальних орієнтирів, а повторення кольору формує ритм, який допомагає краще засвоїти структуру території [11].

За даними досліджень, опублікованих у *Frontiers in Psychology* (2023), кольорові орієнтири у міському середовищі покращують просторову пам'ять та знижують рівень тривожності у відвідувачів незнайомих локацій. Емоційне моделювання простору за допомогою кольору дозволяє створювати затишні, інтерактивні, урочисті або меморіальні середовища, що мають стійкий вплив на поведінку людей [38].

Колір у квіткових композиціях виступає носієм символічного змісту та елементом формування ідентичності місця. Квіти різних кольорів здатні «розповідати історію», створюючи наративність у міському просторі та формуючи емоційний зв'язок між людиною і середовищем. Правильне використання палітр забезпечує гармонізацію простору, підсилює його функціональне призначення й формує багатовимірний образ території, що важливо для сучасного містобудівного підходу до озеленення.

1.2. Психологічні та естетичні закономірності поєднання кольорів у квіткових композиціях

У дизайні громадських просторів поєднання кольорів є ключовим чинником, від якого залежить емоційний ефект, комфортність сприйняття та загальна естетична якість середовища. Гармонійність кольорових композицій визначається не лише колористичними характеристиками окремих елементів, але й тим, як вони взаємодіють між собою, утворюючи певний ритм, контраст чи домінують. Згідно з принципами психології сприйняття, людський мозок намагається організувати кольорову інформацію в упорядковані структури, тому правильний добір кольорів у міських квіткових композиціях сприяє формуванню цілісної та зрозумілої візуальної картини [15].

Одним із фундаментальних принципів поєднання кольорів є баланс між контрастом і гармонією. Контрастні поєднання – наприклад, червоного та зеленого, фіолетового та жовтого, синього та помаранчевого – створюють сильний візуальний акцент, привертають увагу й роблять композицію більш динамічною. Вони доречні в активних зонах громадських просторів, на площах, у місцях великого скупчення людей або біля важливих містобудівних елементів. Гармонійні, або аналогові, поєднання ґрунтуються на близькості відтінків у спектрі та забезпечують плавність, спокійне звучання й високу декоративну цілісність. Такі рішення найбільш ефективні

для рекреаційних територій, скверів, зон відпочинку, де важливо не створювати сенсорного перевантаження.

Психологія кольору підкреслює значення світлотних і температурних характеристик у формуванні емоційної атмосфери простору. Теплі кольори – червоний, помаранчевий, жовтий – мають властивість «наближати» об’єкти, роблячи композицію більш інтенсивною та виразною. Вони підсилюють почуття енергії та активності, привертають увагу навіть на великій відстані, що особливо важливо для структур, розташованих уздовж транспортних магістралей або в центрах громадського життя. Холодні кольори – синій, блакитний, фіолетовий – створюють ефект віддалення та глибини, навіюють спокій, врівноважують простір і знижують емоційне напруження. У квітковому дизайні такі відтінки часто використовують для створення медитативних, інтимних або меморіальних зон [14].

Світлота та насиченість кольору також істотно впливають на сприйняття квіткових композицій. Світлі відтінки візуально розширюють простір, створюють відчуття легкості, прозорості та повітряності, тоді як темні додають композиції масивності й глибини. Насичені кольори формують сильний емоційний акцент, тоді як пастельні створюють відчуття спокою та витонченості. Важливо враховувати, що одночасне використання великої кількості насичених кольорів може призвести до перевантаження зорового поля, особливо в умовах міського середовища, яке вже має високий рівень візуальних стимулів [1].

Важливим принципом колористики є домінанта – колір або група кольорів, які визначають загальний характер композиції. Домінуючий колір задає тональність квіткового акценту, а підлеглі кольори підсилюють або пом’якшують його звучання. Збалансовані композиції формують за правилом: один домінантний колір, один допоміжний і один акцентний. Таке поєднання забезпечує структурованість і зрозумілість композиції, дозволяючи уникнути хаотичності та безсистемності оформлення.

Кольорова перспектива є ще одним важливим аспектом композиційної побудови. У міських квітниках часто використовують прийом «глибини» через поєднання світлих і темних відтінків: світлі розміщують ближче до глядача, тоді як темні – позаду. Це дозволяє коригувати пропорційність простору та створювати гармонійні візуальні переходи. Кольорова перспектива особливо важлива у великих квітниках, міксбордерах, лінійних насадженнях уздовж вулиць [3].

Окрім психологічного впливу, колір має й практичне значення у забезпеченні візуальної доступності. Дослідження показують, що деякі поєднання кольорів краще сприймаються людьми з порушеннями зору. Наприклад, комбінації синього та жовтого або білого та темно-зеленого є більш контрастними та легше читаються. Це особливо актуально для громадських просторів, що мають бути доступними й зрозумілими для всіх категорій населення.

У квітковому дизайні важливу роль відіграє сезонність кольору. Рослини змінюють декоративні властивості протягом вегетаційного періоду, тому колористичні рішення формують із урахуванням весняної, літньої та осінньої палітри. Навесні домінують світлі, ніжні, пастельні відтінки, що символізують оновлення; влітку – яскраві та насичені кольори, які підкреслюють динаміку й активність міського життя; восени — теплі, глибокі тони, що формують атмосферу зрілості та спокою. Розуміння сезонної колористики є необхідним для забезпечення безперервної декоративності міських квітників [4].

Естетичні закономірності поєднання кольорів ґрунтуються на принципах ритму, симетрії, повторюваності й пропорційності. Ритмічне чергування кольорів створює упорядковані композиційні структури, які легко зчитуються зором. Симетрія додає композиціям урочистості та класичної гармонії, тоді як асиметрія забезпечує динамічніші та природніші переходи. Повторення кольорових елементів формує цілісність і сприяє запам'ятовуванню структури простору [2].

Таким чином, психологічні та естетичні закономірності поєднання кольорів є основою формування ефективних квіткових композицій у громадських просторах. Грамотно підібрані кольори здатні впливати на емоційний стан людини, коригувати просторову структуру, підкреслювати ідентичність території та забезпечувати загальну гармонійність міського середовища.

1.3. Особливості колористики у квіткових композиціях громадських просторів

Колористика у квіткових композиціях громадських просторів має свою специфіку, яка обумовлюється поєднанням естетичних, психологічних, функціональних і просторових чинників. Кольорові рішення, що застосовуються у міському середовищі, повинні не лише відповідати художнім принципам, але й враховувати архітектурно-планувальну структуру території, інтенсивність її використання, сезонність, доступність та соціальні очікування мешканців. У сучасних містах квіткові композиції відіграють роль не лише декоративного елемента, але й інструмента комунікації, орієнтації та формування культурної ідентичності простору [20].

Однією з ключових особливостей колористики в умовах міста є необхідність забезпечення візуальної виразності композицій на різних відстанях та при різних типах освітлення. На відміну від приватних садів, де глядач взаємодіє з рослинами на невеликій дистанції, у громадських просторах колір повинен бути помітним і зрозумілим з відстані 10–50 м, а інколи й більше. Це зумовлює перевагу насичених, чистих тонів та контрастних поєднань, які підсилюють зчитуваність композиції та зберігають декоративність у складних умовах міського середовища [16].

Важливою є й адаптація кольорових рішень до функціонального призначення території. У зонах динамічного руху, зокрема біля транспортних розв'язок, входів у парки, площ чи пішохідних магістралей,

найефективнішими є композиції з використанням теплих та яскравих кольорів, що привертають увагу та задають енергійний ритм. Натомість у рекреаційних зонах, де основною метою є створення атмосфери відпочинку, затишку й психологічного комфорту, перевагу надають холодним або аналоговим відтінкам, які формують спокійний емоційний фон [21].

У громадських просторах особливо важливим є врахування архітектурного оточення. Колір квіткових композицій повинен взаємодіяти з матеріалами тротуарних покриттів, фасадами будівель, малими архітектурними формами, елементами освітлення та міським обладнанням. Гармонійне поєднання рослинних кольорів із архітектурними домінантами дозволяє підкреслити стилістичну єдність простору та уникнути дисонансу. У місцях історичної забудови доцільно використовувати стримані, традиційні кольорові схеми, тоді як сучасні громадські простори дозволяють експериментувати з яскравими акцентами та нетривіальними поєднаннями.

Однією зі специфічних рис міських квіткових композицій є необхідність врахування сезонної мінливості кольору. У міському середовищі декоративність простору повинна підтримуватися протягом усього теплого періоду року, тому колористичні схеми формують із урахуванням поетапної зміни тональності – від весняної пастельності до літньої насиченості та осінньої теплотності. Це вимагає ретельного планування видового складу, зокрема вибору рослин із тривалим і стабільним періодом декоративності, а також здатних зберігати інтенсивність кольору в умовах підвищеної температури, міського пилу та обмеженої вологості [18].

Особливе значення має також сприйняття кольору в умовах штучного освітлення. У багатьох громадських просторах – на площах, набережних, бульварах – декоративні властивості квіткових композицій повинні зберігатися у вечірній час. Штучне світло змінює тональність і насиченість кольорів: тепле жовте освітлення підсилює червоні й помаранчеві відтінки, але приглушує сині; холодне LED-освітлення робить кольори більш

контрастними, проте інколи створює ефект «плоскості». Тому добір кольорової палітри здійснюється з урахуванням потенційних змін у різні періоди доби [15].

У міському середовищі важливу роль відіграє доступність кольорових композицій для різних груп населення, зокрема людей з вадами зору. Відтак у дизайні громадських просторів активно застосовують контрастні поєднання, що полегшують зчитування структури клумб, а також використовують рослини з виразною текстурою, яка підсилює ефект кольору. Розміщення композицій здійснюється таким чином, щоб забезпечити найкращу видимість з основних точок руху.

Окремою особливістю колористики квіткових композицій громадських просторів є їх роль у підкресленні ідентичності міста. Колірні схеми можуть відображати локальні традиції, природні особливості регіону або створювати унікальний візуальний стиль території. У цьому контексті квіткові композиції стають засобом комунікації між містом і його мешканцями, виконуючи функцію символічного коду, що формує естетичний образ міського середовища [23].

Узагальнюючи, можна зазначити, що колористика у квіткових композиціях громадських просторів поєднує художні, психологічні, просторові та функціональні аспекти, що потребують комплексного підходу. Її ефективність визначається здатністю забезпечувати гармонійність, зчитуваність, комфортність і відповідність призначенню території.

1.4. Озеленення як складова формування візуально-композиційної та колористичної структури міського середовища

Озеленення є невід'ємною складовою просторової організації міського середовища та відіграє провідну роль у формуванні естетичного, психологічного й екологічного комфорту території. Рослинність у межах житлових та громадських просторів функціонує не лише як природний

елемент, що забезпечує очищення повітря, регуляцію мікроклімату та біорізноманіття, але й як повноцінний компонент загальної візуально-композиційної структури міста. Завдяки домінуванню зеленого кольору, який асоціюється зі спокоєм, рівновагою та природністю, рослини сприяють зниженню психологічного напруження та створюють відчуття зв'язку з природою навіть у щільно забудованих кварталах [17].

Особливо значущою роль озеленення стає у житлових дворах, де часто спостерігається недостатнє різноманіття форм рослинності, незважаючи на дотримання нормативів щодо площі зелених насаджень. У таких умовах природний компонент може залишатися композиційно невиразним, якщо озеленення не розглядається як частина цілісного художнього рішення простору. Формування багат шарової структури насаджень – від газонів та квітників до чагарників і крон дерев на висоті перших поверхів будівель – дозволяє підсилити об'ємність, декоративність і функціональність середовища [12, 13].

Рослини можуть бути використані як елементи колористичної композиції не лише шляхом залучення різних за забарвленням видів дерев і чагарників. Навіть звичайні монохромні зелені площини газонів у поєднанні з іншими елементами благоустрою здатні формувати продуману композицію, яка підкреслює або, навпаки, пом'якшує архітектурні форми. Великі зелені масиви – суцільні газони, групи кущів чи крони дерев – можуть виступати як фоном, що гармонізує архітектурну забудову, так і самостійним композиційним акцентом.

Завдяки широкому спектру кольорів листя та сезонним змінам у фітоценозах озеленення має потенціал для формування динамічних ландшафтних композицій, що змінюють візуальний образ території протягом року. У випадку нестачі рослинності в житлових кварталах її роль може компенсуватися більш ретельним підбором декоративних видів, використанням рослин із яскравим листям або створенням багатокомпонентних композицій. Контрасти між природними відтінками

рослин та стриманою гамою оздоблення будівель дають змогу виразно акцентувати природний компонент середовища [6].

Крім декоративної та колористичної ролі, озеленення є ефективним засобом зонування території та організації простору. Розміщення певних видів дерев і чагарників у стратегічно важливих точках двору чи громадського простору створює зручні візуальні орієнтири, допомагає виділити рекреаційні та господарські зони, підкреслити головні маршрути пересування. Для входів до житлових будинків рослини з декоративним або контрастним забарвленням листя можуть формувати яскравий акцент, не потребуючи додаткових елементів благоустрою чи кольорової обробки фасадів. [5, 7].

Отже, озеленення у структурі міського середовища виступає ключовим засобом формування гармонійного простору, де природні компоненти поєднуються з архітектурними та техногенними елементами. Грамотне застосування рослинності у колористичному рішенні території дозволяє підсилити естетичну виразність, покращити функціональність та сприяти формуванню екологічно сталого й психологічно комфортного міського простору.

РОЗДІЛ 2

УМОВИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Колористика є міждисциплінарною галуззю знань, що охоплює закономірності формування та сприйняття кольору, його фізичну природу, психологічний вплив, естетичні закономірності та принципи використання в дизайні. У контексті громадських просторів колір виступає ключовим інструментом формування емоційного, функціонального та семіотичного середовища, а також одним з основних засобів художньої виразності у квіткових композиціях.

Колір визначається як властивість світла викликати певні зорові відчуття, що залежать від спектрального складу випромінювання та фізіологічних характеристик зорового аналізатора. Довжина хвилі світла зумовлює його колірне сприйняття: синьо-фіолетова частина спектра охоплює приблизно 380–470 нм, зелена – 500–560 нм, жовто-оранжева – 560–590 нм, а червона – до 760 нм. Проте процес сприйняття кольору не обмежується лише фізичними параметрами, оскільки залежить від інтенсивності освітлення, властивостей поверхні, контрасту з фоном, просторового контексту та індивідуальних особливостей зору [10].

Основними характеристиками кольору є відтінок, світлота, насиченість, яскравість і контрастність. Відтінок визначає спектральну належність кольору; світлота відображає ступінь його «розбіленості» або «почорнілості»; насиченість характеризує інтенсивність прояву кольорового тону; яскравість відображає здатність поверхні відбивати світло; контрастність описує різницю між кольором об'єкта та фоном. Сукупність цих параметрів визначає, чи буде колір сприйматися як домінантний, акцентний, гармонійний чи фоновий, і саме вони лежать в основі формування квіткових композицій, що відповідають функціональному призначенню простору.

Для опису й моделювання кольору використовують різні кольорові моделі. Адитивна модель RGB (Red, Green, Blue) застосовується в цифрових середовищах і базується на змішуванні світла. Субтрактивна модель CMYK (Cyan, Magenta, Yellow, Black) є основою поліграфії, де колір виникає внаслідок поглинання світла фарбами. Моделі HSV та HSB описують колір через відтінок, насиченість та яскравість, що робить їх зручними для дизайнерських рішень. Ці моделі дозволяють точно відтворювати колір у різних медіа й забезпечують коректність передання кольорових рішень у міському середовищі.

Одним з базових інструментів роботи з кольором є кольорове коло – узагальнена схема взаємозв'язків між кольорами. На його основі формуються різні типи кольорових гармоній: комплементарні (протилежні в колі), аналогові (сусідні), тріадні (три кольори, рівновіддалені у колі). Кольорові гармонії є фундаментом створення збалансованих, композиційно стійких і візуально комфортних квіткових рішень, особливо у громадських просторах, де важливо уникати перевантаження сприйняття і забезпечити цілісність середовища [8].

Методика досліджень спрямована на комплексне вивчення колористичної структури квіткових композицій у громадських просторах м. Суми, визначення їх відповідності функціональному призначенню територій та оцінку естетичної і психологічної ефективності застосованих кольорових рішень. Дослідження проводилося в умовах реального міського середовища й передбачало поєднання польових обстежень, візуально-естетичного аналізу та аналітико-порівняльних методів, що забезпечило комплексність та об'єктивність отриманих результатів [15].

Першим етапом було визначення дослідного об'єкта, яким обрано квіткові композиції громадських просторів у центральній, рекреаційній та транспортно-пішохідній частинах м. Суми. До складу вибірки включено квітники площі Незалежності, Покровської площі, скверів і бульварів центральної частини міста, композиції біля освітніх та адміністративних

закладів, квіткові оформлення на Набережній р. Стрілки, а також лінійні композиції на магістральних вулицях. Вибір цих локацій зумовлений їх високою відвідуваністю та репрезентативністю у формуванні візуального образу міста.

Полюві дослідження включали детальний огляд квіткових композицій з фіксацією видового складу, домінуючих кольорів, поєднання відтінків, ступеня контрастності та ритмічної структури. Кожна композиція фотографувалася при природному освітленні в різні періоди доби, що дозволило врахувати вплив світлотних умов на сприйняття кольору. Для підвищення точності аналізу використовувалися цифрові інструменти обробки зображень, які дозволили визначити RGB- та HSV-параметри кольорів, їх насиченість та яскравість. Це забезпечило можливість об'єктивного порівняння колористичних рішень, незалежно від зміни погодних та освітлювальних умов.

Метод візуально-естетичної оцінки передбачав аналіз композицій за низкою критеріїв: цілісність кольорової схеми, відповідність колористики призначенню простору, гармонійність поєднань, доступність сприйняття на різних відстанях, психологічний вплив кольору на відвідувача. Оцінювання здійснювалося за шкалою, що поєднує кількісні та якісні показники, що дало змогу мінімізувати суб'єктивність висновків.

Особливого значення в методиці набув порівняльний аналіз квіткових композицій у різних типах громадських просторів. Для центральних площ оцінювали наявність кольорових домінант та здатність композицій привертати увагу. У рекреаційних зонах основний акцент був зроблений на створенні спокійного емоційного середовища, тому досліджували рівень гармонійності аналогових палітр і збалансованість насиченості кольорів. У транзитних зонах аналізували контрастність і повторюваність кольорових акцентів, що забезпечують навігаційність та зчитуваність простору.

У методику було включено й аналіз сезонної мінливості колористики, оскільки декоративні властивості рослин помітно змінюються протягом

вегетаційного періоду. Спостереження проводилися у весняний, літній та ранньоосінній періоди, що дозволило оцінити тривалість збереження кольорового ефекту, стабільність декоративності та послідовність переходів між сезонними палітрами. На основі польових спостережень створено фототеку, що стала інформаційною основою подальшого аналізу.

Аналітичний етап досліджень включав систематизацію отриманих матеріалів, узагальнення закономірностей використання кольору та визначення ефективності колористичних рішень у контексті функціонального зонування міста. Для оцінки психологічного впливу використовувалися теоретичні моделі кольорової психофізіології, адаптовані до ландшафтного дизайну. Колористичні схеми порівнювали з класичними гармонійними моделями та принципами побудови композицій за Іттенем, Манселлом та сучасними концепціями урбаністичної естетики.

Загалом методика дослідження забезпечила всебічне вивчення колористики квіткових композицій у міському середовищі, дозволила виявити чинники, що впливають на сприйняття кольору в умовах урбанізованого простору, та стала основою для розроблення рекомендацій щодо оптимізації кольорових рішень у громадських просторах м. Суми. Поєднання польових, візуально-аналітичних та порівняльних методів забезпечило можливість створити комплексну характеристику колористичних особливостей міських квітників і визначити основні напрями їх удосконалення.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Квітково-декоративне оформлення громадських просторів у містах України

Квітково-декоративне оформлення громадських просторів є важливою складовою формування естетичного середовища сучасних українських міст і виконує низку соціальних, культурних, екологічних та рекреаційних функцій. У контексті урбанізованих територій квіткові композиції виступають дієвим інструментом гармонізації архітектурного ландшафту, підвищення візуальної привабливості середовища, посилення ідентичності міського простору та покращення психологічного комфорту мешканців. Сучасні тенденції містобудування орієнтовані на створення дружнього до людини міського ландшафту, у якому зелені та квіткові елементи забезпечують баланс між щільною забудовою, транспортною інфраструктурою та рекреаційними зонами [20].

У великих і середніх містах України квітково-декоративне оформлення охоплює різноманітні типи просторів: центральні площі, сквери та парки, бульвари, території біля адміністративних установ і культурних центрів, прибережні зони, транспортні розв'язки, а також внутрішньоквартальні простори. Для кожного типу території застосовуються специфічні принципи підбору рослин та формування композицій, що враховують функціональне призначення простору, інтенсивність людських потоків, наявні інженерні комунікації, мікроклімат, рівень освітлення й особливості ландшафтної архітектурної концепції [23].

Однією з характерних рис української міської флористики є поєднання традиційних прийомів озеленення з сучасними європейськими підходами. У багатьох містах активно впроваджуються мобільні й трансформовані форми квіткового оформлення, такі як контейнерні композиції, вертикальні

квітники, модульні клумби та сезонні змінні міксбордери. Подібні рішення дозволяють адаптувати озеленення до змін погоди, забезпечувати оперативне оновлення декоративного ефекту та підтримувати естетику міста протягом усього теплого періоду року. У центральних частинах міст велике значення має колористична виразність насаджень, адже квіткові елементи формують візуальні акценти, що підсилюють художню цілісність простору, підкреслюють історичний характер території або створюють сучасний стилістичний образ.

Поширеним підходом у сучасному українському квітковому дизайні є використання принципів гармонійних поєднань кольорів відповідно до моделей Й. Іттена та М. Люшера, а також прийомів створення контрастних, нюансних і монохромних композицій. Для громадських просторів з активним рухом характерні яскраві контрастні поєднання, що підвищують візуальну читабельність середовища, тоді як у рекреаційних зонах перевага надається спокійним пастельним або природним гамам, що сприяють психологічному розвантаженню. Значну роль відіграє сезонність підбору рослин: традиційно використовуються весняні цибулинні культури, літні однорічники та багаторічники, декоративні злаки та осінні акценти зі складноцвітих і декоративно-листяних рослин [15, 19].

В умовах урбанізованого простору підбір асортименту рослин визначається також адаптивністю видів до міського середовища. Перевага надається видам з високою толерантністю до посухи, забруднення повітря, ущільнення ґрунту та різких коливань температур. В українських містах активно застосовуються тагетес, петунія, сурфінія, біденс, сальвія, бегонія вічноквітуча, колеус, хоста, ехінацея, лаванда, рудбекія, геленіум, мискантус та інші декоративні культури, що утримують стабільний декоративний ефект і легко поєднуються в композиціях різних стилів. Значне поширення отримали міксбордери природного типу, що наслідують структуру степових і лісостепових фітоценозів, відповідають сучасній концепції «nature-based solutions» і зменшують витрати на догляд.

Окрему роль у формуванні квітково-декоративного образу міських просторів відіграють авторські композиції, квіткові панно та тематичні інсталяції, що часто створюються під час міських фестивалів і святкових подій. Вони виконують культурно-репрезентативну функцію, підтримуючи локальну ідентичність та розвиваючи туристичну привабливість міста. У реаліях сучасної України такі практики стали важливою частиною відновлення громадського простору, підсилення соціальної згуртованості та формування естетично комфортного середовища навіть у невеликих міських поселеннях.

У різних регіонах України сформувалися унікальні підходи до організації квіткового оформлення, що поєднують традиційні прийоми садово-паркового мистецтва з сучасними тенденціями ландшафтного дизайну та новітніми європейськими концепціями сталого озеленення. У Києві, Львові, Полтаві, Харкові, Чернівцях, Вінниці, Дніпрі, Ужгороді та інших містах квіткові композиції виконують важливу роль у створенні характерного образу громадських просторів, підсилюють історичну ідентичність територій та забезпечують комфортне середовище для мешканців і гостей [27].

У столиці України – місті Києві – квіткове оформлення набуло особливого значення, оскільки історичний центр та центральні магістралі потребують постійного візуального оновлення. Традиційними є масштабні квіткові панно та тематичні інсталяції на Печерських схилах, що щороку привертають увагу туристів. На Майдані Незалежності та Хрещатику використовуються мобільні контейнери з петунією, геранню, бегонією, декоративними злаками та багаторічниками, що дозволяє швидко адаптувати композиції до сезонних умов і подій міського значення. На різних ділянках Києва активно запроваджують природні міксбордери з ехінацеєю, рудбекією, лавандою, геранями та декоративними травами, що відповідає сучасним екологічним підходам до озеленення (рис. 3.1).

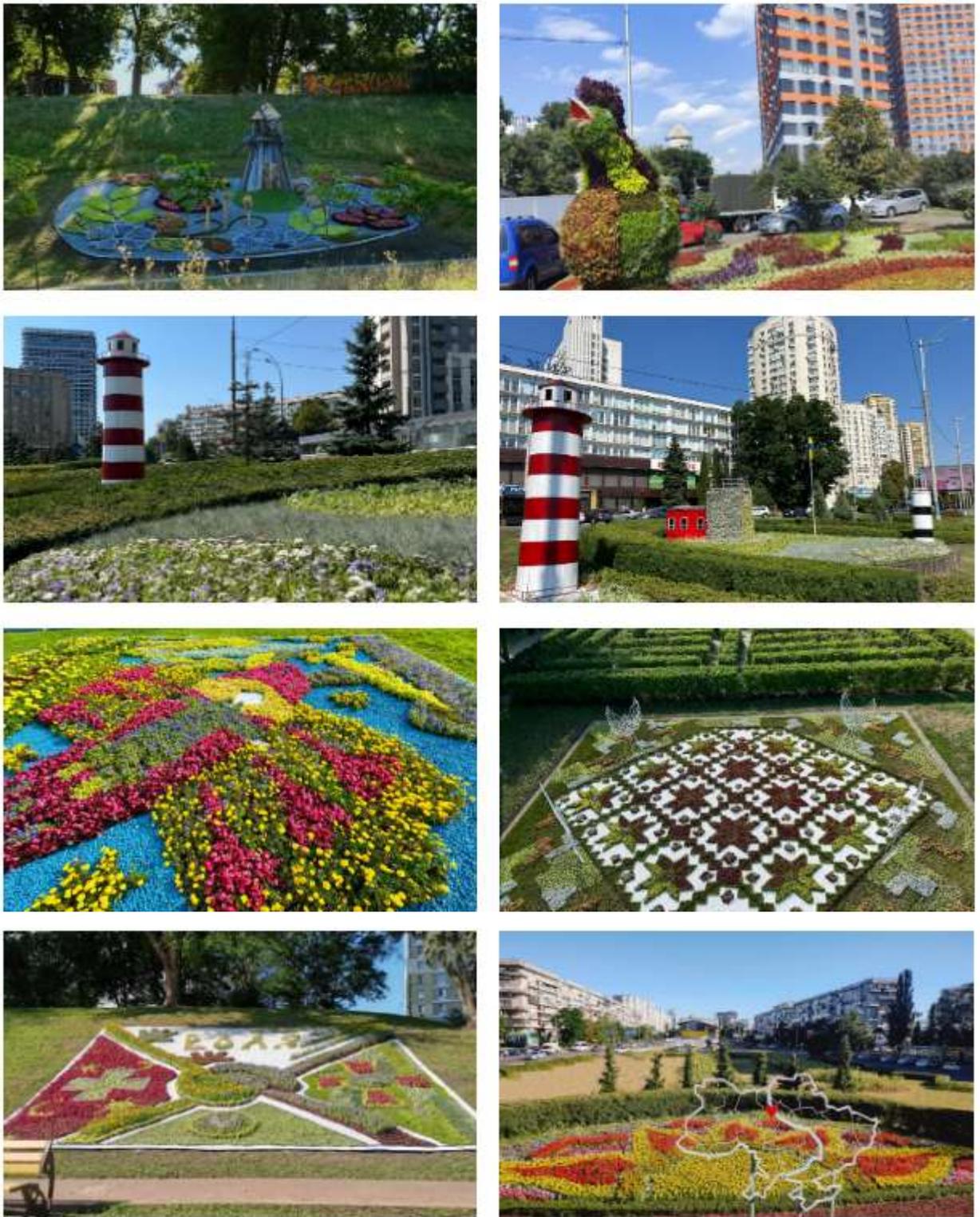


Рис. 3.1. Квітники громадських просторів м. Києва. Загальна композиція та колористика [31]

У Львові переважають композиції з виразною колористикою та акцентом на культурну спадщину. Центральні площі, зокрема проспект Свободи та територія біля Оперного театру, оформлені квітниками

регулярного типу, що поєднують петунію, сальвію, тагетес, агератум та бегонію. Водночас у львівських парках та скверах активно застосовують природні насадження, де домінують багаторічники, декоративні злаки й тіньовитривалі види, характерні для лісового передгірського ландшафту. Львів демонструє приклад того, як можна органічно поєднати сучасні декоративні рішення з історичною архітектурою, не порушуючи автентичності міського простору (рис. 3.2).



Рис. 3.2. Квітники громадських просторів м. Львів. Загальна композиція та колористика [32]

Харків відзначається масштабністю та інноваційністю квіткового оформлення. На площі Свободи та в саду ім. Т. Г. Шевченка створені масштабні квіткові масиви, що вирізняються контрастними колористичними поєднаннями та складними орнаментами. У Харкові активно використовуються вертикальні конструкції – піраміди, арки, стійки, – які оздоблюють сурфінією, лобелією, біденсом і калібрахоа. Такі рішення

забезпечують виразний декоративний ефект і дозволяють озеленювати території з обмеженими посадковими площами.



Рис. 3.3. Квітники громадських просторів м. Харків. Загальна композиція та колористика [36]

Вінниця протягом останніх років активно впроваджує сучасні підходи до квіткового оформлення в рамках комплексного благоустрою міського середовища. Територія біля фонтана «Roshen», центральні вулиці та набережна Південного Бугу вирізняються стильними композиціями з перехідними колористичними градієнтами, де поєднуються петунія, колеуси, сальвія, рудбекія, декоративні проса та низькорослі чагарникові форми. Міська влада активно підтримує концепцію сталого озеленення, що передбачає збільшення частки багаторічників і економію ресурсів на догляді.

У Чернівцях квіткові акценти формують у просторі історичного середмістя та в районі Театральної площі. Тут використовують класичні

квіткові схеми зі стриманою європейською колористикою – поєднанням білих, синіх, фіолетових і пастельних тонів. Застосування контейнерного озеленення та вертикальних конструкцій дозволяє компенсувати обмеженість ґрунтів у центральній частині міста та підтримувати високу декоративність просторів упродовж усього сезону.

Полтава зберігає традиції створення великих квіткових клумб регулярного типу, особливо на вулиці Соборності та навколо Корпусного парку. Тут поширені орнаментальні клумби, виконані з однорічних культур, що формують чіткі геометричні структури. У скверах і парках трапляються природні та комбіновані композиції зі злаками, ехінацеєю, веронікою, гейхерами та іншими багаторічниками, що сприяє зменшенню витрат на догляд та підвищує екологічну стійкість міського озеленення.



Рис. 3.4. Квітники громадських просторів міст Полтава, Вінниця та Чернівці. Загальна композиція та колористика [35, 37]

У Дніпрі та Запоріжжі, де спостерігається континентальний клімат із високими літніми температурами, перевага надається стійким до посухи рослинам: лаванді, очиткам, декоративним просам, геленіуму, гайлардії, еustomі та іншим культурами, здатним забезпечувати тривалий декоративний

ефект у складних умовах. Уздовж набережних та магістралей формують протяжні квіткові смуги й лінійні міксбордери, що виконують роль естетичних та психологічно комфортних зелених коридорів.

Ужгород, відомий своїм м'яким кліматом, активно використовує багаторічні та декоративно-листяні види, зокрема хости, гейхери, астильби, гортензії, а також ароматичні культури, які створюють виразні композиції в прибережних зонах та на міських площах. Завдяки кліматичним умовам місто демонструє триваліші періоди цвітіння та можливість використання більш широкого асортименту видів.

Різноманітність прикладів із різних міст України свідчить про високий рівень розвитку квітково-декоративного оформлення та поступовий перехід до екологічно орієнтованих підходів, що поєднують естетичну виразність, економічність догляду та стійкість до кліматичних змін. У поєднанні з локальною ідентичністю та культурним контекстом квіткові композиції стають важливим елементом формування якісного громадського простору, що розкриває потенціал кожного міста й підсилює його унікальний образ.



Рис. 3.5. Квітник у формі мапи України, м. Калуш [31]

Сучасні концепції квіткового оформлення в Україні поступово переходять від використання короткострокових однорічних посадок до більш сталих екологічних підходів, орієнтованих на довговічні багаторічні насадження, підвищення біорізноманіття, раціональне водокористування та мінімізацію витрат на обслуговування. Такі рішення відповідають європейським принципам стійкого благоустрою й дозволяють створювати якісне, екологічне та естетичне міське середовище.

Традиційна для українських квітників колористика сформувалася на поєднанні народної естетики, регіональних природних особливостей та впливів європейського садово-паркового мистецтва. Українські квітники історично вирізнялися яскравими, життєствердними кольоровими поєднаннями, що відображали символіку національної орнаментики. Поширеними були контрастні сполучення червоного та жовтого, які асоціювалися з енергією, сонячністю й урочистістю, а також синьо-жовті гармонії, що перегукувалися з національною палітрою. Такі кольорові рішення і сьогодні часто використовуються у міських квіткових композиціях, особливо для оформлення центральних площ, культурних об'єктів і меморіальних просторів. У багатьох містах України можна зустріти поєднання синьої агерати, жовтого тагетесу та червоної сальвії, які створюють виразні та легко читабельні структури, характерні для традиційної міської флористики. Водночас українська колористика містить елементи м'яких нюансних поєднань, притаманних сільським садибам і природним ландшафтам – пастельні рожеві, білі, блакитні та лілові тони мальв, флокса, півоній, айстр і волошок, що формують спокійніші та гармонійні композиції у рекреаційних зонах. Для південних регіонів характерна тепла палітра з домінуванням помаранчевих, червоних та золотавих відтінків, тоді як у північних містах більш поширені холодні гами – фіолетові, сині, кремові та темно-зелені, які підкреслюють стриманий характер ландшафтів. У сучасній практиці українських міст традиційні кольорові мотиви органічно поєднуються з актуальними дизайнерськими

трендами, включаючи монохромні композиції, градієнтні переходи та природні міксбордери, однак основою колористичної культури залишається поєднання яскравості, символічності та народних мотивів, завдяки яким квітникові оформлення зберігають свою унікальність та впізнаваність.

3.2. Аналіз квітникових композицій міських громадських просторів м. Суми

Сквер Покровський

Квітникові композиції Скверу Покровського вирізняються високим рівнем доглянутості та продуманості, що відповідає статусу цієї зеленої зони як одного з ключових рекреаційних просторів центральної частини Сум. За фотоматеріалами встановлено, що квітники мають переважно лінійний і площинний характер, гармонійно вписуючись у структуру алей та газонів. Візуально композиції сприймаються як яскраві акценти, що підсилюють головні напрямки руху в межах скверу та виділяють окремі вузлові точки.

Колористичне вирішення квітників у цій локації характеризується виразними контрастами, де поєднання червоних, жовтих, синіх і фіолетових тонів формує динамічний і привабливий образ. Водночас у частині композицій спостерігається використання монохромних або близьких за спектром відтінків, що дозволяє створювати більш спокійний настрій у зонах відпочинку. Асортимент рослинності представлений переважно однорічними культурами з інтенсивним забарвленням квітів, такими як петунія, тагетес і бегонія. У весняний період основу квіткової композиції виконують сорти тюльпанів. Влітку – сорти паркових троянд.

Газонні площі працюють як візуальний фон, який пом'якшує яскравість акцентних ділянок і забезпечує цілісність простору.

З композиційного погляду квітники Скверу Покровського виконують функції підкреслення просторової структури, виділення зон короткочасного відпочинку та організації руху пішоходів. Їхнє декоративне наповнення

спрямоване на формування позитивного емоційного сприйняття середовища, підтримку загальної естетики скверу та надання йому завершеності й гармонійності.



Рис. 3.5. Палітра квітників Покровського скверу у весняний період (фото автора)

Колористика представлених квітників формує стриманий, природний та гармонійний візуальний образ, у якому провідну роль відіграє зелена палітра. Різні її відтінки – від світло-зеленого молодого листя до насиченого смарагдового й темного хвойного – забезпечують цілісність композиції та пов'язують квітник із загальним ландшафтом парку. На тлі цієї зеленої домінанти врівноважено звучать нейтральні сіро-оливкові та сіро-блакитні кольори, що зчитуються у фактурі ґрунту, листя з опушенням, а також у тінювих ділянках насаджень. Вони створюють спокійну, стабільну основу композиції та підкреслюють природність простору.

Кольорові акценти представлені жовтими, помаранчевими, рожевими та червоними квітами, головно тюльпанами, які оживлюють палітру, надають їй сезонної виразності та формують локальні домінанти. Ці теплі кольори

ефектно контрастують із холодними зеленими й нейтральними відтінками, створюючи відчуття тепла та руху серед статичного фонового озеленення. Їхня поява на квітнику підсилює динаміку простору та привертає увагу перехожих, не порушуючи загальної гармонії.



Рис. 3.6. Палітра квітників Покровського скверу у літній період (фото автора)

Загальне візуальне враження від квітників, сформованих на території Покровського скверу у весняний період – це спокій і природність, притаманні ранньовесняним озелененим територіям. Гармонійне поєднання монохромної зеленої гама з м'якими нейтральними тонами та помірними кольоровими акцентами створює комфортне емоційне середовище, яке добре узгоджується з функцією міського скверу. Така колористика є

збалансованою, не перевантажує простір і водночас забезпечує виразність та декоративність квітника.



**Рис. 3.7. Палітра квітників Покровського скверу в осінній період
(фото автора)**

Фонтан «Садко» і прилегла площа

Квітникові композиції навколо фонтану «Садко» мають виразний парадний характер і виступають важливими елементами формування образу центральної площі міста. Зафіксовані на фото композиції демонструють радіальність, симетрію та орієнтацію на головний домінуючий об'єкт – сам

фонтан. Рішення квітників відповідають геометрії простору, що підсилює візуальну композицію площі та робить її більш впорядкованою.



Рис. 3.8. Палітра квітників фонтану Садко у літній період (фото автора)

Колористично ця зона є однією з найяскравіших у досліджуваному районі: переважають червоні, жовті, помаранчеві та фіолетові тони, які створюють інтенсивні контрасти. Такі поєднання забезпечують високу помітність квітників навіть із віддалених точок огляду. Завдяки відкритості простору та великій кількості світла колористичні рішення набувають особливої насиченості, що посилює декоративний ефект.

Асортимент рослин представлений переважно однорічниками, що дозволяє щорічно оновлювати квіткове оформлення й адаптувати його під конкретні сезонні чи святкові теми. У деяких композиціях використовуються декоративні контейнери з рослинами, які додають вертикальності та посилюють виразність центральних зон. Квітники навколо «Садко» виконують важливу роль у формуванні подієвості простору, підкреслюючи його центральне розташування та підтримуючи характер публічної площі як місця зборів і активного руху людей.

Загалом квіткове оформлення площі біля фонтану спрямоване на створення святкового, емоційно насиченого образу, де рослинні композиції виступають повноцінною частиною художньо-просторового рішення головного міського простору.

Простір біля Сумської обласної наукової бібліотеки

Озеленення території біля обласної наукової бібліотеки має більш стриманий та інтелектуально-витриманий характер, що відповідає функціональному призначенню цієї громадської установи. Квітники, представлені на фото, характеризуються регулярністю та чіткістю форм, що створює відчуття порядку та гармонії. На відміну від площі «Садко», де домінує яскравість і динаміка, тут рослинні композиції виконують роль спокійного фону й підкреслюють серйозність і культурну значущість об'єкта.

Колористичні рішення побудовані на використанні м'яких і природних відтінків, серед яких переважають зелені, світло-рожеві, пурпурові та білі тони. Більшість композицій базуються на багаторічних рослинах із декоративним листям, що забезпечує стійку структуру протягом усього сезону. Однорічні рослини застосовуються як акцентні елементи та не порушують загальної стриманої гами.

Декоративність квітників у цій локації проявляється не стільки у яскравості, скільки у фактурності та структурності композицій. Газонні площі, кущові форми та квітники органічно поєднуються між собою, створюючи комфортний громадський простір, що сприяє спокійному

перебуванню, читанню або очікуванню. Квіткові елементи тут виступають як візуальні орієнтири, що підкреслюють підходи до будівлі, але не домінують над архітектурою.



Рис. 3.9. Палітра квітників скверу Квітковий та прилеглої території наукової бібліотеки у літній період (фото автора)

3.3. Психоемоційний аналіз палітри квітників у громадських просторах м. Суми

Колористичне оформлення квітників у громадських просторах м. Суми формує комплексний психоемоційний ефект, у якому природні зелені тони поєднуються з візуально активними червоними, рожевими, пурпуровими й контрастними нейтральними акцентами. Домінування зелених відтінків

різної насиченості – від темно-зелених до салаткових та сірувато-зелених – створює загальний фон спокою та природної гармонії, характерний для міських ландшафтів зі значною часткою рослинності. Згідно з теорією колористики, зелений колір належить до групи гармонійних природних тонів, які знижують емоційне напруження, стабілізують психічний стан та формують відчуття безпеки. У міському середовищі він виступає компенсатором урбанізованої «жорсткої» архітектури, пом'якшуючи її за рахунок природної текстури рослин.

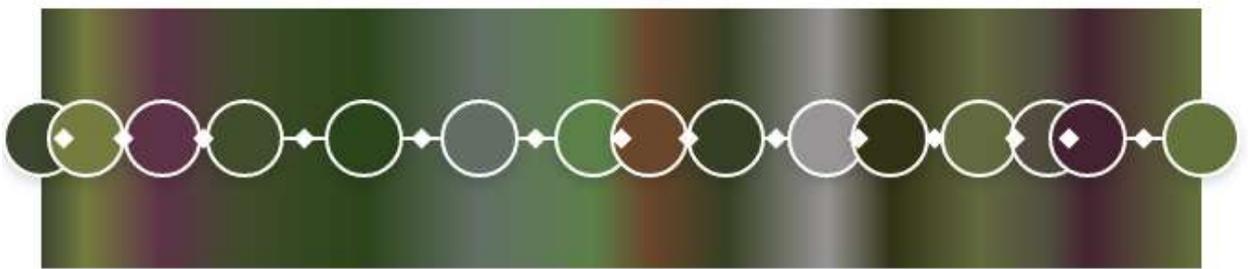


Рис. 3.10. Колірний градієнт квітників громадських просторів м. Суми

На фото, представленому вище, простежуються різні типи зелені, що відрізняються за температурою й насиченістю. Темні насичені зелені тони створюють ефект глибини та структурної вагомості, підсилюючи відчуття стабільності в просторі. Навпаки, світлі салаткові відтінки виступають як зорові акценти, що візуально «освіжають» композицію та формують відчуття легкості. Таке поєднання відповідає принципам природної гармонії, у якій домінуючий колірний спектр доповнюється м'якими контрастами без різких переходів.

Яскраві кольорові акценти у вигляді червоних, бордових, малинових і пурпурових тонів виконують роль емоційних активаторів. Червона гама в колористиці асоціюється з енергією, теплотою, динамікою та соціальною відкритістю. У просторі громадських зон Сум такі квітники привертають увагу, оживлюють ділянки з низькою інтенсивністю руху та сприяють формуванню позитивної візуальної взаємодії пішоходів із середовищем.

Бордові рослини додають композиціям глибини та благородної стриманості, створюючи більш виразний художній ефект, особливо у поєднанні з холодними сіро-сріблястими текстурами цинерарії. Це поєднання належить до класичних колористичних рішень, у яких теплий темний тон збалансований холодним нейтральним.

Рожеві та фуксійні кольори забезпечують м'який емоційний вплив, характерний для композицій з акцентом на романтичність та соціальну привабливість. Психологічно такі кольори формують відчуття позитивних емоцій, легкості та відкритості, зменшують візуальну суворість простору та додають йому дружнього характеру. Квітники із вираженими рожевими масивами на фото створюють ефект освітленості та «м'якого тепла», особливо в зонах поблизу громадських будівель і пішохідних маршрутів.

Важливий психоемоційний компонент формують сірі, сіро-блакитні та білуваті тони, які слугують нейтральним стабілізатором палітри. Ці кольори сприймаються як спокійні, структуровані та організовані; вони допомагають зосередити увагу на яскравіших елементах композиції, не створюючи візуального перевантаження. Сріблясті листові рослини створюють ефект «охолодження» композиції, що є корисним у періоди високої температури повітря, адже психофізіологічно холодні тони знижують відчуття дискомфорту й перегрівання.

Колористична структура квітників, у яких поєднані теплі жовті та оранжеві акценти, формує сонячний і життєрадісний емоційний фон. Жовтий колір у психології сприйняття асоціюється з оптимізмом і відчуттям радості, стимулює активність та створює враження світла навіть за хмарної погоди. Оранжевий додає енергійності й візуальної теплоти, що особливо важливо в тих локаціях, де домінує камінь, бетон або холодні архітектурні фасади.

Узагальнюючи психоемоційний аналіз, можна відзначити, що палітра квітників у громадських просторах м. Суми є збалансованою, гармонійною й емоційно комфортною. Вона поєднує природні зелені масиви, нейтральні стабілізуючі тони та яскраві теплі акценти, що відповідає принципам

сучасної ландшафтної колористики. Такий підхід забезпечує позитивний вплив на емоційний стан людини, сприяє комфортному перебуванню в міському середовищі, формує виразну естетику та підсилює ідентичність міського простору. Квітники виступають не лише декоративними елементами, але й важливими психоемоційними маркерами, що формують образ міста як відкритого, дружнього та гармонійного простору.

ВИСНОВКИ

1. Проведений аналіз квітково-декоративного оформлення громадських просторів м. Суми засвідчив, що переважна частина квітників характеризується збалансованими природними палітрами, у яких домінують різні відтінки зеленого, що забезпечує гармонійне поєднання рослинних композицій із міським ландшафтом і створює сприятливе психоемоційне середовище.

2. Встановлено, що поєднання зелених тонів із теплими акцентами червоного, рожевого, оранжевого та пурпурового спектрів відіграє ключову роль у формуванні емоційних домінант квітників. Такі комбінації підсилюють виразність простору, акцентують увагу на композиційних центрах та формують позитивний настрій у відвідувачів.

3. Нейтральні кольори – сірий, білий, сіро-блакитний та сріблястий – забезпечують кольорову стабілізацію композицій, пом'якшують контрастність та створюють виразні переходи між рослинними масивами. Їх використання сприяє візуальній впорядкованості й формує відчуття структурності міського простору.

4. Загалом колористичні рішення квітників у м. Суми можна вважати ефективними з позиції психоемоційного впливу та художньої виразності. Вони позитивно впливають на сприйняття міського середовища, підвищують його естетичну цінність і відповідають сучасним принципам ландшафтного дизайну, спрямованим на створення комфортних і привабливих громадських просторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаменко Т.В. Озеленення населених місць: теорія і практика. Київ: Урожай, 2019. 312.
2. Андрієнко Т.Л. Проказін Є.В. Урбаністична флора України та її формування. Київ : Наукова думка, 2018. 284.
3. Байрак О.М., Деркач О. М. Квітникарство: декоративні культури та флористика. Полтава : РВВ ПДАА, 2017. 256.
4. Біла Л.М, Бойчук Ю.Д. Ландшафтний дизайн в умовах міського середовища. Львів : СПЛТ, 2020. 240.
5. Ботаніка with design: сучасні тенденції у формуванні міських квітників / за ред. О. Марчука. Київ : Основи, 2021. 198.
6. Вінтонів І.С, Петришин Г.П. Садово-паркове мистецтво України. Львів : Видавництво ЛНУ, 2016. 320.
7. Галаган А.І, Чернявська С.Ю. Фітодизайн: теорія та практика. Дніпро : ДДАЕУ, 2021. 210.
8. Гнатюк М.С. Урбаністична зеленізація: принципи формування та сучасні практики. Тернопіль : Богдан, 2020. 192.
9. Голуб О.І, Шевченко О.М. Декоративні рослини в міському ландшафті. Київ : Кондор, 2018. 304.
10. Гриценко В.В. Кольорознавство та гармонія кольору. Київ : Ліра, 2015. 176.
11. Дяченко О.І, Полякова Л.М. Сучасні тенденції квітникарства в Україні. Харків : Фоліо, 2020. 180.
12. Ейтчен М. Ландшафтний урбанізм: філософія, дизайн, місто. Львів : Видавництво УКУ, 2022. 256.
13. Животовська Л.А. Основи квітникарства: асортимент і технології вирощування декоративних культур. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 328.

14. Інститут ландшафтної архітектури. Кольорова палітра міських квітників: наукові рекомендації. Київ : ІЛА НУБіП України, 2021. 64.
15. Іттен Й. Мистецтво кольору. Харків : Ранок, 2018. 96.
16. Кікінежді О.М. Міські простори: психологія сприйняття кольору та форми. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2020. 168.
17. Колосова Н.М. Декоративні трави та їх використання у міському озелененні. Одеса : Екологія, 2022. 144.
18. Ландшафтна архітектура міст України / за ред. В. Нудика. Київ : Ліра-К, 2019. 240.
19. Лушин В.І. Декоративні однорічники: біологія, агротехніка, застосування. Київ : Аграрна наука, 2017. 212.
20. Марковський В. Квітники та клумби в урбанізованому середовищі. Львів : ПАІС, 2017. 152.
21. Мельник В.П. Використання сезонного колориту насаджень в композиції парку «Перемога» м. Бровари, Київської обл. <https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f27c938-fee6-4f47-a5aa-2eeb60321691/content>.
22. Методичні рекомендації щодо формування квітково-декоративних композицій у міському середовищі. Київ : Мінрегіонбуд, 2021. 48.
23. Нечипоренко В.С. Урбаністичні зелені системи: структура, функції, естетика. Харків : ХНАУ, 2018. 230.
24. Парра Дж. Природні міксбордери: дизайн та догляд. Київ : ArtHort, 2022. 128.
25. Поліщук О.І. Ландшафтне планування та дизайн середовища. Житомир : Полісся, 2020. 200.
26. Прищенко С.В. Кольорознавство : навч. посіб. / за ред. проф. Є.А. Антоновича. Київ, 2010. 358.
27. Романенко О.Ю, Коцюбинська А.І. Сучасне міське квітникарство: європейські стандарти та українська практика. Київ : Основи, 2021. 176.

28. Савченко Д.М. Флористика та фітокомпозиція. Донецьк : Норд-Прес, 2016. 160.
29. Симанчук А.С. Малі архітектурні форми в системі громадських просторів. Одеса, 2023. <https://ru.scribd.com/document/694595068/Малі-архітектурні-форми-в-системі-громадських-просторів>.
30. Смірнова Ю.Є. Контейнерне озеленення в публічних просторах. Київ : УкрБудДизайн, 2020. 112.
31. Стойко С.М. Урбоекосистеми та їх природне відновлення. Львів : ЛНАУ, 2019. 208.
32. Трегубова Н.К., Нуріманов Р.Г. Дизайн зелених зон у міському середовищі. Київ : КНУБА, 2016. 180.
33. Федорук Р.П. Історія українського садово-паркового мистецтва. Київ : Мистецтво, 2018. 240.
34. Харитонова Г.І., Слободянюк М.О. Використання декоративних рослин у формуванні міського ландшафту. Вінниця : ВНАУ, 2020. 156.
35. Чередник О.М. Теорія і практика ландшафтного дизайну. Полтава: Оріяна, 2019. 188.
36. Шеїн О.В. Принципи створення міських квітників природного стилю. Харків : ХНАУ, 2022. 120.
37. Якубенко А.В. Архітектура зелених систем та дизайн відкритих просторів. Київ : Аверс, 2021. 190.
38. European Landscape Convention. Council of Europe, 2000. 28.
39. Hitchmough J., Dunnett N. The Dynamic Landscape: Design, Ecology and Management of Naturalistic Urban Planting. London : Routledge, 2018. 348.
40. Kingsbury N. Natural Garden Style: Planting, Design and Ecology. London : Timber Press, 2019. 272.
41. Lavorel S. Urban plant communities and climate resilience. Urban Ecology Journal, 2021. 15.
42. Oudolf P, Kingsbury N. Planting: A New Perspective. London : Timber Press, 2020. 254.

ДОДАТОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ТА АСПІРАНТІВ, ПРИСВЯЧЕНОЇ
МІЖНАРОДНОМУ ДНЮ СТУДЕНТА

(17-21 листопада 2025 р., м. Суми)

Демченко В.О. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ ҐРУНТУ ТА СИСТЕМИ СІВОЗМІН ЯК ЕЛЕМЕНТІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН ВІД ШКІДНИКІВ КУКУРУДЗИ У ТОВ АГРОФІРМА «ВІКТОРІЯ».....	71
Журавель А.С. ВИВЧЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ ШКІДНИКІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ТОВ «КУРС-АГРО» ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	72
Журавель А.С. АГРОЕНТОМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ КОМАХ-ФІТОФАГІВ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ТОВ «КУРС-АГРО» ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	73
Зінь М.Л. ВИДОВИЙ СКЛАД КОМАХ-ШКІДНИКІВ ВЕГЕТУЮЧИХ РОСЛИН СОНЯШНИКА У ФГ «ПАЛУН» СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	74
Костюков В. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ SCLEROTINIA SCLEROTIORUM (LIB.) DE BARY ТА ПОШУК БІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ РОСЛИН.....	75
Наумов Д.Л. ВИВЕДЕННЯ ПОСУХОСТІЙКИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ: ДОСВІД ІЗРАЇЛЮ.....	76
Рикун О.В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ СОЇ ТА БАЗОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЯЦІЇ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ У ТОВ «ЛЕНД-СТРІМ» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	77
Сорока Л.М. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОМЕЛИ БІЛОЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЇЇ ПОШИРЕННЯ.....	78
Сорока Л.М. ОЦІНКА СТУПЕНЯ УРАЖЕННЯ ОМЕЛОЮ БІЛОЮ НАСАДЖЕНЬ У РОМЕНСЬКОМУ АГРОЛІСГОСПІ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ.....	79
Березний О.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СПОСОБІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ У ЛІСОВИХ РОЗСАДНИКАХ ФІЛІЇ «ТЕТЕРІВСЬКЕ ЛГ» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ».....	80
Мордань А.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ФЕНОЛОГІЧНИХ ФАЗ У СОРТІВ РОДУ SYRINGA L. В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
Дородько Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБИЦИДІВУ ЛІСОВИХ РОЗСАДНИКАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	82
Дикун А.І. TORIARY URBAN DESIGN – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ МІСЬКИХ ПРОСТОРІВ УКРАЇНИ.....	83
Фесенко В.В. СЕЗОННА ДИНАМІКА ДЕКОРАТИВНОСТІ СОРТІВ ТУЇ ЗАХІДНОЇ В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	84
Твердохліб В.В., Жук А.Ю. ВИВЧЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ВИДІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В КОНТЕЙНЕРНОМУ ОЗЕЛЕНЕННІ НА ПРИКЛАДІ М. ПОЛТАВА.....	85
Лебідь Я.І. КОЛОРИСТИКА КВІТКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ У ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРАХ: ЕСТЕТИЧНИЙ ТА ЕМОЦІЙНИЙ АСПЕКТИ.....	86
Мионов А.В., Мельник С.М. ВПЛИВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ ПЛОДІВ AESCULUS HIPPOCASTANUM L. НА ВИХІД СІЯНЦІВ.....	87
Горбачова Д.О. ОЦІНКА ЕЛЕМЕНТІВ БЛАГОУСТРОЮ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ПАМ'ЯТНИКА ЖЕРТВАМ ФАШИЗМУ В МІСТІ СУМИ.....	88
Осьмачко О.М., Маландій Т.М. АНАЛІЗ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ЛІСОМАТЕРІАЛІВ ТА ПИЛОМАТЕРІАЛІВ В УКРАЇНІ І ЗА 2020-2024 РР.....	89
Осьмачко О.М., Сорока Л.М. АНАЛІЗ СТАНУ НАСАДЖЕНЬ ПРИОФІСНОЇ ТЕРИТОРІЇ РОМЕНСЬКОГО ДОЧІРНЬОГО АГРОЛІСГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «РОМЕНСЬКИЙ АГРОЛІСГОСП».....	90
Осьмачко О.М., Чичикало Є.В. ПРОГНОЗНИЙ РОЗРАХУНОК ПЛОЩ ЛІСОВОГО РОЗСАДНИКА ДП «ОХТИРСЬКИЙ АГРОЛІСГОСП» СУМСЬКОГО ОБЛАГРОЛІСУ.....	91
Островецьких С.В. ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ УРАЖЕННЯ ТА ШЛЯХІВ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ PINUS SYLVESTRIS В ЛІСАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	92
Калініченко В.О. ВИСОТА РОСЛИН САДИВНОГО ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ.....	93
П'ятниця А.О. ВИСОТА РОСЛИН САДИВНОГО ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ.....	94
Проценко Р.В. ОПТИМІЗАЦІЯ МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ОДНОРІЧНИХ СІЯНЦІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ (PINUS SYLVESTRIS L.) ПРИ ШТУЧНОМУ ЛІСОВІДНОВЛЕННІ.....	95
Сивокозов О.О. ҐРУНТОВА СХОЖІСТЬ КЛЕНА ГОСТРОЛИСТОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ І ГЛИБИНИ СІВБИ.....	96
Підпригора Ю.В. ПОЛІПШЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ PHILADELPHUS CORONARIUS ТА ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО В ОЗЕЛЕНЕННІ.....	97
Ніколенко М.С. ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ EUNOMUS FORTUNEI ТА ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО В ОЗЕЛЕНЕННІ.....	98
Бондар А.А. УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ «СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ».....	99
Волк В.А. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ ОТРИМАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ QUERCUS ROBUR L. В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	100
Обод І.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ PINUS SYLVESTRIS L. В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	101

КОЛОРИСТИКА КВІТКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ У ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРАХ: ЕСТЕТИЧНИЙ ТА ЕМОЦІЙНИЙ АСПЕКТИ

Лебідь Я. І., студ. 2м курсу ФАТП
 Науковий керівник: проф. Т. І. Мельник
 Сумський НАУ

Упорядкування міського середовища передбачає не лише створення функціонально організованого простору, але й формування гармонійного візуального образу, що забезпечує емоційний комфорт мешканців. Одним із ключових інструментів виразності ландшафтної композиції є колористика рослин. Колір у квіткових насадженнях відіграє значну роль у сприйнятті простору, визначаючи його настрій, інтенсивність візуального впливу та психологічний стан відвідувачів. Наукові дослідження підтверджують, що кольорова гамма здатна стимулювати, заспокоювати, сприяти концентрації або, навпаки, активізувати соціальну взаємодію в міських просторах.

Сучасні дослідження підтверджують, що колористика квіткових композицій у громадських просторах безпосередньо впливає на емоційний стан користувачів, формуючи психологічний комфорт, стимулюючи активність або, навпаки, сприяючи релаксації. Наукові роботи з ландшафтної психології встановлюють, що кольорні поєднання здатні посилювати позитивні емоції, знижувати рівень стресу та покращувати загальне сприйняття середовища. Зокрема, монохромні зелені, сині та фіолетові композиції сприяють заспокоєнню та зосередженню, тому рекомендовані для парків та зон відпочинку, тоді як теплі кольори, такі як жовтий та оранжевий, стимулюють активність і використовуються в дитячих та публічних просторах. Контрастні композиції з червоними та жовтими акцентами привертають увагу й підсилюють динаміку міського середовища, а ніжні пастельні гами створюють атмосферу затишку в рекреаційних зонах. Важливим є не лише добір окремих кольорів, але і гармонійні комбінації, які формують емоційну реакцію користувачів: плавні аналогові схеми забезпечують природність, а контрастні – підвищують виразність простору. Наукові роботи останніх років наголошують, що продумане колористичне моделювання квіткових масивів має терапевтичний вплив та сприяє підвищенню якості міського середовища загалом.

Під час формування квіткових композицій у громадських просторах доцільним є застосування різних колористичних схем. Монокольорні композиції створюють відчуття цілісності та спокою (наприклад, посадки білих лілій, хост та волотистих гортензій у меморіальних зонах). Аналогові схеми забезпечують природність і м'якість, гармонійно поєднуючи, наприклад, сині дельфініуми, фіолетові шавлії та блакитні незабудки у паркових композиціях. Контрастні колористичні рішення використовуються для акцентування уваги – поєднання червоних бегоній і жовтих чорнобривців у парадних квітниках або публічних площах. Збалансовані акцентні схеми, у яких нейтральна зелена маса підсилюється однією яскравою кольоровою групою, ефективні у ділових, рекреаційних та навчальних просторах. Прикладом є композиції на основі зеленолистяних хост і туй з акцентами фіолетових ірисів або білих алісумів. Нами були проаналізовані фітокомпозиції за кольоровими схемами для різних громадських просторів: спокійна синьо-зелена палітра (парки, набережні): хвойні рослини, хости, шавлія лісова, дельфініум, лаванда; тепла жовто-оранжева палітра (дитячі зони, площі): чорнобривці, календула, рудбекія, доронікум, гейзера; контраст червоних і жовтих акцентів (вхідні групи, центральні площі): бегонія, канна, тагетес, сальвія блискуча; ніжна пастельна гама (рекреаційні простори, сквери біля лікарень та освітніх закладів): гортензія, астильба, левкой, космея, шавлія немороза в світлих відтінках; урочиста біло-зелена композиція (меморіальні простори, сакральні об'єкти): білі лілії, півонії, флокси, декоративні злаки, хоста, туя.

Таким чином, грамотний добір колористичних рішень у квіткових композиціях громадських просторів відіграє вирішальну роль у формуванні психологічно комфортного міського середовища. Поєднання рослин з урахуванням їхньої палітри та емоційного впливу сприяє підвищенню естетичної привабливості ландшафту, створенню унікального образу території та покращенню якості життя населення.

Список літератури

- Blossom buddies: How do flower colour combinations affect emotional response and influence therapeutic landscape design? (2024). <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2024.105099>.
- Cho, M., Kim, S., & Kim, J. (2025). Emotional State as a Key Driver of Public Preferences for Flower Color. *Horticulturae*, 11(1), 54. <https://doi.org/10.3390/horticulturae11010054>.
- Kim, J., Lee, H., & Park, S. (2024). Impacts of Landscape Types and Flower Colors on Emotional Perceptions of Military Service Members. *Land*, 13(12), 2111. <https://doi.org/10.3390/land13122111>.
- Li, Y., Chen, J., & Wang, Q. (2023). The Relationship between the Color Landscape of Plant Communities and Aesthetic Quality in Urban Parks. *Sustainability*, 15(4), 3119. <https://doi.org/10.3390/su15043119>.
- Park, S., & Lee, H. (2021). Effects of Visual Attributes of Flower Borders in Urban Green Spaces on Public Perception. *Urban Forestry & Urban Greening*, 64, 127260. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127260>.